

Overzicht van Internet termen

ADSL

Asymmetrical Digital Subscriber Lines. Een van de snelste technologieën om verbinding te maken met het Internet. ADSL heeft snelheden van 1,5 Mbs (vergelijk een andere snelle Internettechnologie als ISDN: 128 Kbps).

ASCII

(American Standard Code for Information Interchange). Dit is de standaard codering voor de letters, cijfers en leestekens die bestaat uit verschillende combinaties van de bits 0 en 1.

bandbreedte

De bandbreedte geeft de hoeveelheid gegevens aan die via de verbinding kan worden getransporteerd. Voor het doorsturen via Internet van video, graphics, geluid en met veel foto's opgesierde webpagina's heb je veel bandbreedte nodig. De bandbreedte wordt uitgedrukt in *bps* (bits per seconde), *Kb/Kbps* (kilobits per seconde), *KB/KBps* (kilobytes per seconde) enz.

banner

Een reclameboodschap in een webpagina. Banners kunnen in hun geheel aanklikbaar zijn (door aan te klikken kom je bij de webpagina van de adverteerder).

bit / byte

Een *bit* is de kleinste informatie-eenheid in een computersysteem. Een bit heeft de waarde 0 of 1. Een *byte* is een set van zeven of acht bits. Een letter of een cijfer bevat precies één byte. In ASCII is bijv. 0110011 het cijfer 3.

blog

(=web log). Een webpagina over een bepaald onderwerp die regelmatig wordt aangevuld met bijdragen door andere Internetgebruikers. De blog kan de vorm hebben van een soort dagboek of eenpersoonskrant, maar ook van een website over politiek, hobbies, amusement, wetenschap, onderwijs.

bookmark

Een vastgelegde verwijzing naar de URL van een interessante website. Op deze manier kun je een verzameling favoriete Web-pagina's aangeleggen. Zo kun je later een webpagina snel terugvinden. Bij Microsoft Internet Explorer spreken we van *favorites*.

booleaans zoeken

Een manier van zoeken waarbij je de zoekactie kunt uitbreiden of verkleinen met andere zoektermen. Je gebruikt AND om zoektermen te combineren en OR om te zoeken met één van de zoektermen. Gebruik NOT om een zoekterm uit te sluiten. Bijv. Tourism AND Spain NOT Barcelona.

broncode

Bevat de programma-instructies in een programmeertaal zoals ze zijn samengesteld door de programmeur van het computerprogramma of webpagina. Het is niet mogelijk wijzigingen in het programma of de webpagina aan te brengen zonder in het bezit te zijn van de broncode.

browser

Om gebruik te kunnen maken van WWW (Internet) heb je een cliënt-programma nodig, een zogenaamde browser, waarmee verbinding kan worden gelegd met de diverse WWWservers. Een browser is een software-programma waarmee je WWW-documenten kunt bekijken. Ze vertalen de HTML-files in tekst, beeld en geluid en andere WWW-toepassingen. De bekendste browser is Microsoft Internet Explorer.

cache

Een cache slaat tijdelijk de door jou bezochte webpagina's op in jouw computer. Als je gebruik maakt van GO of van VORIGE/BACK om een eerder opgeroepen site nog een keer te bekijken, kijkt de browser eerst of het document in de cache is opgeslagen. Dit werkt sneller dan het steeds van de server oproepen van documenten.

Bij Google is de cache een kopie van een webpagina in de database van Google. Dit is handig bij nieuwsbrieven en regelmatig geactualiseerde websites; met cache kun je een vorige versie terughalen.

case sensitive

Dit betekent: onderscheid maken tussen hoofdletters en kleine letters. De meeste zoekmethoden zijn *not case sensitive*, met andere woorden: er wordt geen onderscheid gemaakt tussen hoofd- en kleine letters. Het is het veiligste om steeds kleine letters te

gebruiken.

clickable areas

Aanklikbare gebieden op het scherm: woorden of plaatjes (=clickable image). De verwijzing naar een ander document komt tot stand via een hyperlink.

client-server

Met een programma op je eigen computer (client) kun je informatie gebruiken via een programma op een computer ergens anders op het Internet (server).

compressie

Techniek waarbij computerbestanden worden verkleind zonder dat daarbij gegevens verloren gaan. Compressie wordt toegepast om de ruimte die een bestand op de schijf inneemt te beperken en om het gegevenstransport te versnellen.

cookie

Een bestandje dat automatisch vanaf een website naar jouw harde schijf wordt gestuurd. Dankzij de cookie herkent een website je wanneer je terugkeert op deze website. Zo kan de cookie bijv. jouw gebruikersnaam bevatten en hoef je die niet bij elk volgend bezoek opnieuw in te typen. De beheerder van een website kan je ook met de cookie gedetailleerd volgen: hoe vaak bezoek je de site, welke onderdelen? Deze gegevens kunnen gebruikt worden om de website te verbeteren en gebruiksvriendelijker te maken. Ze kunnen ook voor andere doeleinden gebruikt worden. Dit kan privacy-problemen opleveren.

directory page (=subject directory)

Pagina op het WWW met een inhoudsopgave van (een gedeelte van) het Web. De inhoudsopgave is ingedeeld in onderwerpen. Via diverse keuzemenu's kan worden ingezoomd op een bepaald onderwerp, waarna een lijst van relevante sites verschijnt.

discussielijst (=nieuwslijst)

Biedt de mogelijkheid om met meer mensen tegelijk over een onderwerp via het e-mailsysteem te discussiëren. Vooraf aanmelden bij de computer die de lijst beheert, de zogenaamde listserver.

distributie lijst (=distribution list)

Een type mailing list waarbij de discussie loopt via de list owner die verantwoordelijk is voor het onderhouden van de distributie lijst en voor het doorsturen van de berichten.

dns entry

Afkorting van Domain Name Server, het eerste gedeelte van een URL of Web adres. (*Failed DNS lookup* - een regelmatig voorkomende foutmelding - betekent dat een verbinding niet gemaakt kan worden. Reload of later nog een keer proberen).

domain

Aanduiding van de herkomst van een web-pagina. In de USA zijn gebruikelijke domains: .edu (education), .gov (government agency), .net (network related), .com (commercial), .org (non-profit and research organizations). Buiten de USA worden domains aangeduid met de naam van het land: .ca (Canada), .nl (Nederland), .be (België), .uk (United Kingdom), .jp (Japan), etc. Deze manier van toepassen wordt niet altijd consequent toegepast.

e-mail

Elektronische post; verzending loopt via een programma op je machine zoals Pegasus mail (Pmail).

e-zine

Tijdschrift dat op Internet wordt gepubliceerd. Synoniemen: webzine, digizine, e-journal.

favorites

Het vastleggen bij Microsoft Internet Explorer van een URL van een interessante website. Op deze manier kan een verzameling favoriete Web-pagina's worden aangelegd. Later kan de site dan snel teruggevonden worden. Bij Microsoft Internet Explorer spreken we van favorites.

firewall

Beveiliging om te voorkomen dat onbevoegden zich toegang verschaffen tot een lokaal computernetwerk.

frames

Een manier van presenteren van web-documenten waarbij het scherm in verschillende segmenten (frames) wordt ingedeeld, met ieder een eigen scrollbar.

freeware

Gratis software. Mag meestal niet zonder toestemming van de producent voor

commerciële doeleinden worden gebruikt. Zie ook: shareware

ftp

File Transfer Protocol. Mogelijkheid om snel hele files van de ene naar de andere computer over te sturen.

gui

Een Grafische User Interface: de manier waarop Windows werkt. Door het aanklikken van symbolen en plaatjes ga je van programma naar programma en van instelling naar instelling. Systemen die niet met een GUI werken, moeten worden bediend door het intypen van commando's.

homepage

De eerste pagina van een website, de startpagina. De homepage is voor bedrijven een soort visitekaartje op Internet. Particuliere internetters beschrijven dikwijls op de homepage hun hobby's en interesses. Vanuit de homepage geven ze dan interessante verwijzingen naar andere Webpagina's.

hot spot

Een (onderdeel van een) grafische afbeelding die aanklikbaar is.

html

HyperText Markup Language: de taal HTML die gebruikt wordt om documenten voor WWW te maken. Browsers zijn in staat HTML te vertalen in documenten met tekst, beeld en geluid. De HTML-tekst van een pagina wordt genoemd: bron, broncode, source of pagesource.

http

HyperText Transfer Protocol, de standaard taal waarmee computers op het Web met elkaar kunnen communiceren. Webadressen beginnen meestal met HTTP:// Veel webbrowsers vullen HTTP:// automatisch in.

hyperlink

Verwijzing van het ene web-document naar het andere. De hyperlink kan verwijzen naar een document op dezelfde computer, maar ook op een andere plaats op het Internet.

hypermedia

Samengaan van multimedia en hypertext, waarbij ook niet-tekstuele objecten, zoals afbeeldingen en video, fungeren als hyperlink.

hypertext

Methode voor de ontsluiting van informatie waarbij gebruik wordt gemaakt van hyperlinks. Met hyperlinks kunnen tekst, afbeeldingen, muziek, programma's etc. met elkaar verbonden worden.

image map

Plaatje/grafische afbeelding dat fungeert als hyperlink naar andere plaatsen op het Web. Synoniemen: clickable image map, hot spot.

internet

Internationaal computernetwerk opgebouwd uit vele netwerken, ook wel genoemd *network of networks*. Binnen Internet wordt gebruik gemaakt van het TCP/IP protocol. E-mail, ftp, Web en Usenet zijn manieren waarop het Internet gebruikt kan worden.

intranet

Computernetwerk voor intern gebruik binnen een bedrijf, organisatie of instelling.

invisible web

Informatie die met de zoekmachines en onderwerpsguides nauwelijks gevonden kan worden. Het gaat om vele duizenden databases waarin met name wetenschappelijke informatie is opgeslagen.

ip adres/ip nummer

Internet Protocol adres of - nummer: een uniek nummer. Elke computer die zich op het Internet begeeft heeft een uniek IP adres. De meeste machines hebben daarnaast ook nog een Domein Naam.

java

Internet-programmeertaal voor het toevoegen van functies en multimedia onderdelen en effecten (applets) aan de Web-pagina.

kabelmodem

modem dat wordt aangesloten op het kabelnetwerk waardoor een hogere snelheid van datacommunicatie mogelijk is in vergelijking met een modem met telefoonaansluiting.

listserver

Een computerprogramma waarop een mailinglist draait. Om je op te geven voor de

mailinglist, uit te laten schrijven of adreswijzigingen door te geven, stuur je een e-mail naar de listserver.

mailinglist

Lijst met e-mail-adressen. Bij een mailinglist wordt jouw bericht automatisch via e-mail naar een grote groep personen tegelijk verzonden. Er zijn veel mailing lists waar over verschillende onderwerpen gediscussieerd kan worden.

metapagina

Door instellingen, met name universiteiten en bibliotheken, samengestelde lijsten met interessante links op een bepaald vakgebied. Ook verzamelpagina's genoemd.

meta search engines

Ook metacrawlers genoemd. Een search engine of zoekmachine die automatisch met de opgegeven zoekterm (=keyword, trefwoord) zoekt in verschillende zoekmachines zoals Infoseek/GO, AltaVista, Yahoo!, Hotbot, of Excite.

mp3 zoekrobots

Zoekrobots voor het opsporen van gecoprimeerde muziekfiles.

multimedia

Gecombineerd gebruik van tekst, beeld en geluid.

netiquette

Goede manieren voor Internet-gebruikers, met name in nieuwsgroepen en e-mail. Een voorbeeld van overtreding van de netiquette is *spam* (ongewenste e-mail).

netwerk-navigators

Een programma waarmee op een gebruiksvriendelijke manier naar informatie kan worden gezocht op het netwerk.

newsgroup

Ook wel: nieuwsgroep of bulletin board. Openbare discussiegroep in Usenet. Je laat een boodschap achter en verwacht antwoorden of reacties. De nieuwsgroepen zijn verdeeld in hoofdonderwerpen, te herkennen aan het eerste deel van de naam van de nieuwsgroep, zoals biz, rec, soc en alt.

onderwerpsgids

Onderwerpsgidsen, subject directories, subject catalogues, of onderwerpsregisters zijn door mensen ingedeelde overzichten van internetbronnen gesorteerd op onderwerp of categorieën. Zij bevatten slechts een gedeelte van de bronnen van het hele internet. Dit gedeelte is echter wel een *kwaliteitsgedeelte* van door specialisten uitgezochte sites.

pdf

portable document format is een internationale standaard voor de verspreiding van elektronische documenten. Bij PDF blijven de tekstopmaak, foto's en kleuren bewaard.

plug-in

Kleine programma's die de mogelijkheden van de browser uitbreiden voor het bekijken en beluisteren van multimedia.

portals

De portals of toegangspoorten waren aanvankelijk voornamelijk ontworpen als zoekmachines om Internetgebruikers wegwijs te maken in de doolhof van het Net. De afgelopen jaren hebben ze zich ontwikkeld tot *ontvangstruimtes* waar zij niet alleen de duizenden gebruikers een toegang bieden tot het Internet, maar tevens voorzien van gratis e-mail, gepersonaliseerde informatie, kennislaten maken met online winkelen en andere services.

protocol

Een set standaardafspraken met betrekking tot de technische communicatie tussen computers.

provider

Een organisatie die toegang tot Internet aanbiedt. Ook wel ISP (=Internet Service Provider) genoemd.

proxy server

Server die fungeert als buffer tussen een aantal gebruikers en Internet. De proxy server verzamelt verzoeken van gebruikers, stuurt ze door naar Internet en bedient tenslotte de gebruikers. De proxy server beschikt over een buffer, de cache, waarin vaak geraadpleegde pagina's worden opgeslagen. Het voordeel is dat gelijke verzoeken worden gebundeld, hetgeen de performance verbetert.

public domain

Verzamelnaam van alle software die vrij mag worden gebruikt en verspreid zonder een

vergoeding aan de maker. Ook: freeware, shareware.

query

Zoekopdracht. Een query op een database levert een selectie van gevonden records op die voldoen aan de opgegeven zoekcriteria.

scroll bar

Schuifbalkaan de zijkant en onderkant van windowsschermen om het beeld te verplaatsen door gebruik van de muis via aanklikken van de scroll bar slider (knopje) en slepen (draggen).

search engine

Ook zoekmachine genoemd. Zoekprogramma of -site om informatie op Internet te zoeken. Er kan op trefwoord of op een combinatie van trefwoorden worden gezocht. Het zoekprogramma geeft de gevonden ingangen in volgorde van relevantie en onderhoudt indexen van trefwoorden en vindplaatsen met behulp van een spider. Bekende zoekprogramma's zijn: Google, AltaVista, Excite en Ilse.

shareware

Software die gedurende een korte periode gratis mag worden gebruikt. Na een bepaalde periode wordt de gebruiker geacht een vergoeding aan de producent te betalen. Zie ook: freeware.

spam

Het gebruiken van e-mail om naar grote aantallen mensen ongewenste berichten te versturen, vaak met commerciële bedoelingen.

spider

Programma dat automatisch het Web afzoekt naar sites, die vervolgens worden opgenomen in search engines. Synoniem: webcrawler.

subject-based gateway

Een categorie onderwerpsgidsen die in het leven zijn geroepen door bibliothecarissen en/of experts met als doel toegang verschaffen tot Internetbronnen van hoge kwaliteit. Ze worden soms omschreven als *virtual libraries*, maar ook als *subject-based gateway services*.

subject directory

Onderwerpsgidsen, subject directories, subject catalogues, of onderwerpsregisters zijn door mensen ingedeelde overzichten van internetbronnen gesorteerd op onderwerp of categorieën. Zij bevatten slechts een gedeelte van de bronnen van het hele internet. Dit gedeelte is echter wel een *kwaliteitsgedeelte* van door specialisten uitgezochte sites.

surfnet

Landelijk netwerk voor onderzoek en hoger onderwijs, aangesloten op Internet.

tcp/ip

Transmission Control Protocol / Internet Protocol. Om berichten en gegevens tussen computers uit te wisselen is een stelsel van voorschriften en regels nodig: een protocol.

url

Uniform Resource Locator; het gebruik van URL's is een standaardmanier om de plaats van de diverse informatiebronnen aan te geven; de URL geeft onder meer aan welk protocol er wordt gebruikt (WWW, Gopher, FTP, enz.), het adres van de computer waar de informatie is opgeslagen en de naam van het document (pagina), eventueel met een directory-aanduiding. De URL is het unieke adres van een Internet-document.

Usenet

Wereldwijd netwerk van nieuwsgroepen (newsgroups). Oproepbaar via de meeste browsers. Deze nieuwsgroepen, die gerangschikt worden op onderwerp, worden ook discussiegroepen genoemd.

verzamel pagina

Door instellingen, met name universiteiten en bibliotheken, samengestelde lijsten met interessante links op een bepaald vakgebied. Ook metapagina's genoemd.

virus

Een kwaadaardig computerprogramma dat ongewild wijzigingen aanbrengt in een computer. De ongewilde wijzigingen verschillen per virus: het kan variëren van het aanbrengen van schade tot het achterlaten van een onschuldige boodschap.

vortal

portals die zich toeleggen op één speciaal onderwerp, één aandachtsgebied. Deze zogenaamde vortals of vertical portals bieden toegang tot informatie die is toegespitst op één specifiek item, anders gezegd: informatie afgestemd op verticale marktsectoren.

wap

Wireless Application Protocol (WAP) is wereldwijde standaard waardoor gebruikers van mobile telefoon en draadloze terminals gebruik kunnen maken van het Internet.

web site

Het geheel aan informatie dat een persoon of een organisatie op een bepaalde plaats binnen het Web zet.

www

World Wide Web, W3 of het Web genaamd is een netwerknavigator; World Wide Web onderscheidt zich van andere navigatoren (als Gopher) doordat ook afbeeldingen, geluid en bewegende beelden toegankelijk gemaakt kunnen worden. Het World-Wide Web is opgebouwd volgens het zogenaamde cliënt-server model.

zoekmachine

Ook search engine genoemd. Zoekprogramma of -site om informatie op Internet te zoeken. Er kan op trefwoord of op een combinatie van trefwoorden worden gezocht. Het zoekprogramma geeft de gevonden ingangen in volgorde van relevantie en onderhoudt indexen van trefwoorden en vindplaatsen met behulp van een spider. Bekende zoekprogramma's zijn: AltaVista, Excite, Ilse, Infoseek/GO, Magellan, WebCrawler en Yahoo!